

**Zarządzenie Nr 3 /2019
Wójta Gminy w Czarnej
z dnia 21 stycznia 2019 r.**

w sprawie wprowadzenia zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych oraz ustalenia wykazu tych prac, a także prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby.

Na podstawie art. 225 w związku z art. 207 § 2 pkt 1 ustawy z 26 czerwca 1974 – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018, poz. 917 z późn. zm.) w związku z art. 33 ust.3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U 2018, poz. 994 z późn. zm.) oraz § 80 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.), po przeprowadzonych konsultacjach, zarządzam , co następuje:

§ 1. 1. Wprowadzam Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych stanowiące Załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

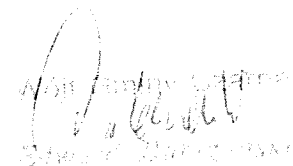
2. Ustalam wykaz prac szczególnie niebezpiecznych stanowiący Załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

3. Ustalam wykaz rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby stanowiący Załącznik Nr 3 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierzam kierownikom komórek organizacyjnych urzędu, pracownikom na stanowiskach samodzielnych i innym osobom nadzorującym wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierzam Samodzielnemu stanowisku do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy w osobie podmiotu realizującego obsługę w zakresie BHP urzędu oraz Kierownikowi Referatu Administracji i Spraw Społecznych.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Czarna

Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych

1. Pod pojęciem prac szczególnie niebezpiecznych rozumie się prace wymienione w rozdziale 6 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U z 2003 r., Nr 169, poz.1650 z późn. zm.) oraz inne prace określone w odrębnych instrukcjach eksploatacji urządzeń i instalacji.
2. Do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych zezwalam kierować tylko pracowników spełniających następujące wymagania:
 1. bez przeciwwskazań lekarskich do zatrudnienia przy tych pracach,
 2. pełnoletnich,
 3. dodatkowo przeszkolonych stanowiskowo w zakresie bezpieczeństwa przy tych pracach,
 4. posiadających dodatkowe uprawnienia wymagane przy niektórych rodzajach prac szczególnie niebezpiecznych (np. obsługa urządzeń elektrycznych i energetycznych, obsługa środków transportu mechanicznego, prace na wysokościach itd.).
3. Osoby kierujące pracownikami, którzy wykonują prace szczególnie niebezpieczne oraz prace, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby zobowiązują do zapewnienia:
 1. bezpośredniego nadzoru nad pracą wykonywaną przez wyznaczonych w tym celu pracowników,
 2. odpowiednich środków zabezpieczających,
 3. instruktażu pracowników obejmującym w szczególności:
 1. imienny podział pracy,
 2. kolejność wykonywania zadań,
 3. wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach.

I. Prace na wysokości

1. Pracą na wysokości w rozumieniu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650) § 105 ust. 1, jest praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi.
2. Do pracy na wysokości nie zalicza się pracy na powierzchni, niezależnie od wysokości, na jakiej się znajduje, jeżeli powierzchnia ta:
 1. osłonięta jest ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami lub ścianami z oknami oszklonymi;
 2. wyposażona jest w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.
3. Na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy lub służących jako przejścia, powinny być zainstalowane balustrady składające się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości co najmniej 1,1 m i krawężników o wysokości

- co najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczami i krawężnikiem powinna być umieszczona w połowie wysokości poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób.
4. Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie balustrad jest niemożliwe, należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości, odpowiednie do warunków wykonywania pracy.
 5. Prace na wysokości powinny być organizowane i wykonywane w sposób nie zmuszający pracownika do wychylania się poza poręcz balustrady lub obrys urządzenia, na którym stoi.
 6. Przy pracach na: drabinach, klamrach, rusztowaniach i innych podwyższeniach nie przeznaczonych na pobyt ludzi, na wysokości do 2 m nad poziomem podłogi lub ziemi niewymagających od pracownika wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości, należy zapewnić, aby:
 1. drabiny, klamry, rusztowania, pomosty i inne urządzenia były stabilne i zabezpieczone przed nieprzewidywalną zmianą położenia oraz posiadały odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenie;
 2. pomost roboczy spełniał następujące wymagania:
 1. powierzchnia pomostu powinna być wystarczająca dla pracowników, narzędzi i niezbędnych materiałów,
 2. podłoga powinna być pozioma i równa, trwale umocowana do elementów konstrukcyjnych pomostu,
 3. w widocznym miejscu pomostu powinny być umieszczone czytelne informacje o wielkości dopuszczalnego obciążenia.
 7. Przy pracach wykonywanych na rusztowaniach na wysokości powyżej 2 m od otaczającego poziomu podłogi lub terenu zewnętrznego oraz na podestach ruchomych wiszących należy w szczególności:
 1. zapewnić bezpieczeństwo przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowisk pracy;
 2. zapewnić stabilność rusztowań i odpowiednią ich wytrzymałość na przewidywane obciążenia;
 3. przed rozpoczęciem użytkowania rusztowania należy dokonać odbioru technicznego w trybie określonym w odrębnych przepisach.
 8. Rusztowania i podesty powinny spełniać wymagania określone odpowiednio w odrębnych przepisach oraz w Polskich Normach,
 9. Przy ustawianiu lub rozbiórce rusztowań oraz przy pracach na drabinach na wysokości powyżej 2 m nad poziomem terenu zewnętrznego lub podłogi należy w szczególności:
 1. przed rozpoczęciem prac sprawdzić stan techniczny konstrukcji lub urządzeń, na których mają być wykonywane prace, w tym ich stabilność, wytrzymałość na przewidywane obciążenie oraz zabezpieczenie przed nieprzewidywalną zmianą położenia, a także stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do umocowania linek bezpieczeństwa;
 2. zapewnić stosowanie przez pracowników, odpowiedniego rodzaju sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości jak: szelki bezpieczeństwa z linką bezpieczeństwa przymocowaną do stałych elementów konstrukcji, szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym (do prac w podparciu - na słupach, masztach itp.);
 3. zapewnić stosowanie przez pracowników hełmów ochronnych przeznaczonych do prac na wysokości.

II. Prace w zbiornikach, kanałach i wnętrzach urządzeń technicznych

1. Przed wykonywaniem prac w kanale lub studziencie należy przewietrzyć dany odcinek kanału, pozostawiając otwarte włązy, oraz wyłączyć ten odcinek kanalizacyjny, a jeżeli to nie jest możliwe - maksymalnie ograniczyć spływ ścieków.
2. Bezpośrednio przed przystąpieniem pracowników do pracy, osoba kierująca pracownikami jest obowiązana poinformować ich o:
 1. zakresie pracy, jaką mają wykonać;
 2. rodzaju zagrożeń, jakie mogą wystąpić;
 3. niezbędnych środkach ochrony zbiorowej i indywidualnej oraz o sposobie ich zastosowania;
 4. sposobie sygnalizacji między pracującymi wewnątrz kanału a asekurującymi ich na zewnątrz kanału;
 5. postępowaniu w razie wystąpienia zagrożenia.
3. Pracownik lub pracownicy wykonujący pracę wewnątrz kanału powinni być asekurovani co najmniej przez jedną osobę znajdującą się na zewnątrz. Osoba asekurująca powinna być w stałym kontakcie z pracownikami znajdującymi się wewnątrz kanału oraz mieć możliwość niezwłocznego powiadomienia innych osób mogących w razie potrzeby, niezwłocznie udzielić pomocy.
4. Pracownik wchodzący do wnętrza kanału (zbiornika) powinien być wyposażony w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, a w szczególności:
 1. szelki bezpieczeństwa z linką umocowaną do odpowiednio wytrzymałego elementu konstrukcji zewnętrznej,
 2. hełm ochronny i odzież ochronną,
 3. sprzęt izolujący ochronny układu oddechowego.
5. Wyposażenie w środki ochrony indywidualnej osoby asekurującej powinno być takie, jak wyposażenie pracowników wchodzących do wnętrza zbiornika.
6. Niestosowanie ochron układu oddechowego jest dopuszczalne wyłącznie w warunkach, gdy zawartość tlenu w powietrzu zbiornika wynosi co najmniej 18% oraz gdy w powietrzu tym nie występują substancje szkodliwe dla zdrowia w stężeniu przekraczającym najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ani nie istnieje niebezpieczeństwo ich wystąpienia podczas przebywania pracownika w zbiorniku.
 1. decyzję o niestosowaniu przez pracowników ochron układu oddechowego w związku ze spełnieniem warunków, o których mowa, może podjąć jedynie osoba kierująca pracownikami.
 2. w czasie przebywania pracowników wewnątrz zbiornika wszystkie włązy powinny być otwarte, a jeżeli nie jest to wystarczające do utrzymania wymaganych parametrów powietrza w zbiorniku - należy w tym czasie stosować stały nadmuch powietrza.
 3. wewnątrz zbiornika powinno być oświetlone przy użyciu źródła światła elektrycznego o bezpiecznym napięciu.
7. Jeżeli istnieje możliwość powstania stężeń wybuchowych w zbiorniku, należy zastosować środki zapobiegające wybuchowi.

III. Roboty ziemne

1. W czasie wykonywania robót ziemnych miejsca niebezpieczne należy ogrodzić i umieścić napisy ostrzegawcze.
2. Prowadzenie robót ziemnych w pobliżu instalacji podzielanych, a także głąbienie wykopów poszukiwawczych powinno odbywać się ręcznie.

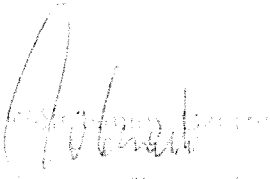
3. W czasie wykonywania wykopów w miejscach dostępnych dla osób niezatrudnionych przy tych robotach należy wokół wykopów pozostawionych na czas zmroku i w nocy ustawić balustrady, o wysokości 1,1 m i w odległości nie mniejszej niż 1 m od krawędzi wykopu zaopatrzone w światło ostrzegawcze koloru pomarańczowego.
4. Niezależnie od ustawienia balustrad, w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa wykop należy szczelnie przykryć, w sposób uniemożliwiający wpadnięcie do wykopu.
5. W przypadku przykrycia wykopu, zamiast balustrad, teren robót można oznaczyć za pomocą balustrad z lin lub taśm z tworzyw sztucznych umieszczonych wzdłuż wykopu na wysokości 1,1 m i w odległości 1 m od krawędzi wykopu.
6. Jeżeli teren, na którym są wykonywane roboty ziemne, nie może być ogrodzony, wykonawca robót powinien zapewnić stały jego dozór.
7. Wykopy o ścianach pionowych nieumocnionych, bez rozparcia lub podparcia, mogą być wykonywane tylko do głębokości 1 m w gruntach zwartych, w przypadku gdy teren przy wykopie nie jest obciążony w pasie o szerokości równej głębokości wykopu.
8. Wykopy bez umocnień, o głębokości większej niż 1 m, lecz nie większej od 2 m, można wykonywać, jeżeli pozwalają na to wyniki badań gruntu i dokumentacja geologiczno - inżynierska.
9. Zabezpieczenia ażurowe ścian wykopów można stosować tylko w gruntach zwartych. Stosowanie zabezpieczenia ażurowego ścian wykopów w okresie zimowym jest zabronione.
10. Niedopuszczalne jest używanie elementów obudowy wykopu niezgodnie z przeznaczeniem.
11. W czasie wykonywania wykopów ze skarpami o bezpiecznym nachyleniu, zgodnie z odrębnymi przepisami, należy:
 1. w pasie terenu przylegającego do górnej krawędzi skarpy, na szerokości równej trzykrotnej głębokości wykopu, wykonać spadki umożliwiające łatwy odpływ wód opadowych w kierunku od wykopu;
 2. likwidować naruszenie struktury gruntu skarpy, usuwając naruszony grunt, z zachowaniem bezpiecznego nachylenia w każdym punkcie skarpy;
 3. sprawdzać stan skarpy po deszczu, mrozie lub po dłuższej przerwie w pracy.
12. W czasie wykonywania koparką wykopów wąskoprzestrzennych należy wykonywać obudowę wyłącznie z zabezpieczonej części wykopu lub zastosować obudowę prefabrykowaną, zużyciem wcześniej przewidzianych urządzeń mechanicznych.
13. Jeżeli wykop osiągnie głębokość większą niż 1 m od poziomu terenu, należy wykonać zejście (wejście) do wykopu.
14. Odległość pomiędzy zejściami (wejściami) do wykopu nie powinna przekraczać 20 m.
15. Wchodzenie do wykopu i wychodzenie po rozporach oraz przemieszczanie osób urządzeniami służącymi do wydobywania urobku jest zabronione.
16. Każdorazowe rozpoczęcie robót w wykopie wymaga sprawdzenia stanu jego obudowy lub skarp.
17. Jeżeli roboty odbywają się w wykopie wąskoprzestrzennym jednocześnie z transportem urobku, wykop przykrywa się szczelnym i wytrzymałym zabezpieczeniem.
18. Pojemniki do transportu urobku powinny być załadowane poniżej ich górnej krawędzi.
19. Składowanie urobku, materiałów i wyrobów jest zabronione:
 1. w odległości mniejszej niż 0,6 m od krawędzi wykopu, jeżeli ściany wykopu są obudowane oraz jeżeli obciążenie urobku jest przewidziane w doborze obudowy.
 2. w strefie klina naturalnego odłamu gruntu, jeżeli ściany wykopu nie są obudowane.
20. Ruch środków transportowych obok wykopów powinien odbywać się poza granicą klina naturalnego odlania gruntu.

21. W czasie zasypywania obudowanych wykopów zabezpieczenie należy demontować od dna wykopu i stopniowo usuwać je, w miarę zasypywania wykopu.
22. Zabezpieczenie można usuwać jednoetapowo z wykopów wykonanych:
 1. w gruntach spoistych - na głębokości nie większej niż 0,5 m;
 2. w pozostałych gruntach - na głębokości nie większej niż 0,3 m.
23. Podgrzewanie, rozmrażanie lub zamrażanie gruntu powinno być prowadzone zgodnie z dokumentacją projektową oraz instrukcją bezpieczeństwa, opracowaną przez wykonawcę.
24. Teren, na którym odbywa się podgrzewanie, rozmrażanie lub zamrażanie gruntu powinien być przez cały czas procesu ogrodzony i oznakowany tablicami ostrzegawczymi, oświetlony o zmroku i w porze nocnej oraz fachowo nadzorowany.
25. Zakładanie obudowy lub montaż rur w uprzednio wykonanym wykopie o ścianach pionowych i na głębokości poniżej 1 m wymaga tymczasowego zabezpieczenia osób klatkami osłonowymi lub obudową prefabrykowaną.
26. W czasie wykonywania robót ziemnych nie należy dopuszczać do tworzenia się nawisów gruntu.
27. Koparka w czasie pracy powinna być ustawiona w odległości od wykopu co najmniej 0,6 m poza granicę klina naturalnego odłamu gruntu.
28. Przy wykonywaniu robót ziemnych sprzętem zmechanizowanym należy wyznaczyć w terenie strefę niebezpieczną i odpowiednio ją oznakować.
29. Przebywanie osób pomiędzy ścianą wykopu a koparką, nawet w czasie postoju jest zabronione.

IV. Prace przy urządzeniach i instalacjach energetycznych.

1. Prace przy urządzeniach i instalacjach energetycznych należą do szczególnie niebezpiecznych.
2. Proces uzyskiwania pozwolenia na prace szczególnie niebezpieczne oraz rodzaje prac wymagających takiego pozwolenia opisują szczegółowe procedury.
3. Prace na czynnych urządzeniach i instalacjach energetycznych mogą być wykonywane na polecenie pisemne, ustne lub bez polecenia.
4. Polecenia na pracę przy urządzeniach i instalacjach nie wymagają:
 1. czynności związane z ratowaniem zdrowia i życia ludzkiego,
 2. zabezpieczenia urządzeń i instalacji przed zniszczeniem,
 3. prace eksploatacyjne określone w instrukcjach, wykonywane przez uprawnione i upoważnione osoby.
5. Prace związane z podłączaniem, sprawdzaniem, konserwacją i naprawą instalacji i urządzeń energetycznych mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia, potwierdzone świadectwem kwalifikacyjnym.
6. Uprawnienia takie mają określony okres ważności. Nabywa się je w drodze szkoleń specjalistycznych zakończonych egzaminem.
7. Sposób użytkowania, konserwacji, przeglądów i napraw urządzeń energetycznych jest zawarty w instrukcjach ich obsługi.
8. Prace wykonywane w pobliżu nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części znajdujących się pod napięciem zaliczamy do prac wykonywanych przy urządzeniach i instalacjach energetycznych w warunkach szczególnego zagrożenia zdrowia lub życia ludzkiego.
9. Umiejscawianie stanowisk pracy bezpośrednio pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi lub w odległościach mniejszych niż określają to przepisy szczegółowe jest zabronione.

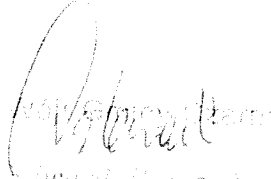
10. Urządzenia i maszyny budowlane pracujące w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych należy wyposażać w sygnalizatory napięcia.
11. Przewody elektryczne należy skutecznie zabezpieczać przed uszkodzeniami mechanicznymi.
12. Wszystkie urządzenia elektryczne i instalacje podlegają stałej kontroli przez osoby posiadające wymagane uprawnienia.
13. Wszystkie prace energetyczne, w tym głównie elektroenergetyczne, należy planować, przygotowywać i prowadzić w sposób gwarantujący ich bezpieczne wykonanie.
14. Przed rozpoczęciem prac przy urządzeniach i instalacjach energetycznych należy każdorazowo zapoznać pracowników z: ryzykiem zawodowym i zagrożeniami występującymi na danym stanowisku oraz przyjętymi środkami likwidującymi lub ograniczającymi to ryzyko i zagrożenia.

Załącznik nr 1

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Nr 3/2019
Wójta Gminy w Czarnej dnia 21 stycznia 2019 r.

Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych

Lp.	Rodzaj wykonywanej pracy niebezpiecznej	Stanowisko	Stosowane środki bezpieczeństwa
1.	Prace na wysokości powyżej 1 m nad poziomem podłogi przy wykonywaniu czynności remontowych, konserwacyjnych, naprawach, pracach malarskich, myciu okien, dekoracjach świątecznych, przy użyciu drabin	Sprzątaczką Konservator Robotnik gospodarczy, konservator maszyn i urządzeń	1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac na wysokości.
2.	Prace porządkowe w narażeniu na niebezpieczne substancje czyszczące lub chemiczne	Sprzątaczką Robotnik gospodarczy	1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac z użyciem substancji niebezpiecznych.
3.	Prace z użyciem urządzeń elektrycznych, mechanicznych oraz spalinowych	Sprzątaczką Konservator Robotnik gospodarczy, konservator maszyn i urządzeń	1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac z użyciem urządzeń
4.	Prace przy urządzeniach elektroenergetycznych znajdujących się całkowicie lub częściowo pod napięciem, z wyjątkiem prac polegających na wymianie w obwodach o napięciu 1kV bezpieczników, żarówek i świetlówek	Konservator, konservator maszyn i urządzeń	1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac z użyciem urządzeń
5.	Praca w przestrzeniach zamkniętych, kanałach, studzienkach, zbiornikach, przepompowniach, wykopach	Robotnik gospodarczy, konservator, konservator maszyn i urządzeń	1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac w przestrzeniach zamkniętych

Wójt Gminy w Czarnej

**Wykaz rodzajów prac, które powinny być wykonywane
przez co najmniej dwie osoby**

1. Prace wykonywane wewnątrz zbiorników, kotłów, w kanałach i wnętrzach urządzeń technicznych.
2. Prace wykonywane przy urządzeniach i instalacjach energetycznych.
3. Prace eksploatacyjne na komorach technologicznych na obiekcie oczyszczalni ścieków.
4. Wszystkie prace awaryjne i eksploatacyjne na przepompowniach ścieków i studzienkach kanalizacyjnych.
5. Czynności związane z przygotowaniem roztworu podchlorynu sodu w stacjach uzdatniania wody.
6. Prace wykonywane na wysokościach powyżej 2 m w przypadkach, w których wymagane jest zastosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości.
7. Prace w wykopach i wyrobiskach o głębokości większej od 2 m.
8. Prace związane z odmulaniem i pogłębianiem cieków i zbiorników wodnych.

Czarna, dnia 21 stycznia 2019 r.